

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2017

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2017

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2017. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Константинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 26.10.2017 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

більш раціонально використовувати час і зусилля вчителя. Використання ІКТ на уроці підвищує:

- позитивну мотивацію до навчання;
- активізує пізнавальну діяльність учнів.

Відповідно зусилля, затрачені на управління пізнавальною діяльністю учнів за допомогою засобів ІКТ, виправдовують себе з будь-якої сторони:

- стимулюють загальний розвиток учня;
- допомагають подолати труднощі у вивченні предмета;
- приносять емоційне задоволення від навчання;
- дозволяють вести випереджуюче навчання, або навчання в зоні найближчого розвитку;
- створюють умови для кращого взаєморозуміння вчителя та учня.

Використання ІКТ дозволяє проводити уроки:

- на високому естетичному та емоційному рівні;
- з використанням різноманітного дидактичного матеріалу;
- забезпечують образність та наочність;
- підвищують об'єм виконаної роботи на уроці;
- забезпечує високий рівень диференціації навчання.

Одним із нестандартних підходів для забезпечення якісного навчання дітей англійської мови є створення літніх таборів. Такі табори покликані спонукати школярів практично застосовувати знання з іноземної мови, отриманих протягом навчального року. У таборах діти матимуть можливість спілкуватися англійською мовою та застосовувати її у різних формах діяльності (в ігрових та концертних програмах, театральних виставах тощо).

Завдання мовного табору – показати дітям інший, відмінний від шкільного стиль викладання, де акцент ставиться на практичну частину і знання, які можна застосувати пізніше і в інших областях. Вивчення англійської мови у таких таборах не має перетворюватися на продовження навчального процесу. Основна мета мовних таборів – зацікавити учнів іноземною мовою та сприяти самостійній підготовці вдома.

Схематично напрямки діяльності мовних літніх таборів можна розбити на три види це: музичний напрямок, проектні роботи, інсценування.

Одним із шляхів підвищення мотивації та інтересу до вивчення англійської мови – є позакласна робота. Ефективним є проведення свят та конкурсів з використанням іноземних слів, реплік, віршів. Дітям це дуже подобається і батьки задоволені.

Застосування мультимедійних засобів у навчально-виховному процесі дозволяє зробити уроки цікавими, зменшити нервову навантаження на дітей, зробити дітей співучасниками навчального процесу та сприяти кращому засвоєнню навчального матеріалу. «Учитель повинен свідомо йти в ногу із сучасністю» (А. Дістерверг), щоб досягти бажаних результатів і виховати майбутнє покоління.

Висновок. Вивчення англійської мови в початкових класах позитивно впливає на розвиток пам'яті, уваги, мислення, уяви дитини, стимулює її загальні мовленнєві здібності, позитивно впливає на володіння рідною мовою. Для кращого засвоєння матеріалу необхідно впроваджувати в навчальний процес різні форми роботи та нестандартні методики, інформаційно-комп'ютерні технології та мультимедійні засоби навчання.

Перспективи подальших розвідок. Надалі плануємо дослідити питання впровадження інноваційних технологій на уроках англійської мови у початковій школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/41126/
2. http://innovatelogic.com/publishing_in_press_all/pochatk_etap_pochatk_school.html
3. <http://olena-english.com/methods>
4. <https://studfiles.net/preview/5110673/page:10/>

Резюме: В статье исследуются принципы, методы, подходы, методики, формы изучения английского языка в начальных классах.

Ключевые слова: английский язык, начальная школа, метод ассоциативных символов, языковые лагеря.

Summary: The article examines the principles, methods, approaches, methodologies, forms of teaching English in elementary school.

Key words: English language, elementary school, associate symbols method, language camps.

УДК. 373.5.016:811.161.2(07)

Л.В. ЛУК'ЯНИК, К.В. АВРАМИШИН

МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ

У статті розглядаються дослідження активізації мовленнєвого запасу молодших школярів, розкрито зміст навчальних програм початкової школи щодо збагачення словника етнокультурознавчою лексикою.

Ключові слова: збагачення словника, етнокультурознавча лексика, народні ремесла.

Постановка проблеми. Проблема мовленнєвої компетентності молодшого школяра залишається провідною в освітньому процесі та перебуває в центрі наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців. Мовлення учня початкової школи з кожним роком навчання наповнюється не тільки новими словами, але й відбувається розвиток їх значень. В процесі вивчення тематичних розділів, пов'язаних із рідним краєм, в рамках навчальних дисциплін школяр не тільки закріплює попередньо одержані знання, але й знайомиться із новими, збагачує свій лексичний запас словами етнокультурознавчого спрямування. Так, школярі мають можливість ознайомлюватись та черпати знання про український колорит, традиції, ремесла, а школи північних районів покликані зберегти етнокультурознавчі знання та передати їх наймолодшим жителям Полісся. Місцеві ремесла мають значний виховний потенціал, сприяють розвитку творчих здібностей школярів, використовуються як засіб досягнення навчальних цілей. Збагачення словника молодших школярів етнокультурознавчою лексикою сприятиме збереженню знань про них, вихованню ціннісного ставлення до народного мистецтва.

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми збагачення словника молодших школярів приділяють увагу у своїх роботах вчені М. Вашуленко (акцентує на необхідності роботи з словом на уроках різних предметів), О.Хорошковська (словникова робота в ході навчання орфографії), Г.Шелехова (дослідження збагачення словникового запасу на уроках читання) та розглядають збагачення словникового запасу молодших школярів як основу розвитку зв'язного мовлення. Збагачення словника різноманітними засобами та у різних навчальних умовах досліджується у працях ряду вітчизняних науковців. Л. Алексєнко-Лемовська процес збагачення розглядає в умовах театральної-ігрової діяльності, Н. Луцан звертається до потенціалу народних ігор для розвитку активного та пасивного словників дітей дошкільного віку, В. Коник досліджувала проблему розвитку лексики молодших дошкільників під час їх знайомства з природою, Ю.Руденко вказала на освітні можливості української народної казки для збагачення словника дитини експресивною лексикою, дослідження Н.Горбунової зорієнтоване на вивчення розвитку словника саме дітей старшого дошкільного віку. Теоретичні положення системи словникової роботи із використанням засобів образотворчого мистецтва в період навчання грамоти досліджували такі вчені як В. Виноградов, В.Белінський, М. Дорошенко, Т. Пінчук.

Мета статті – проаналізувати дослідження словника молодших школярів, визначити зміст навчальних програм початкової школи щодо збагачення словника учнів початкових класів етнокультурознавчою лексикою

Завдання статті:

1. Проаналізувати теоретико-практичні основи педагогічних досліджень.
2. Описати основні методи збагачення мовлення молодших школярів етнокультурознавчою лексикою.

Виклад основного матеріалу. Збагачення словника належить до компонентів словникової роботи з дітьми та передбачає вивчення нових, раніше невідомих слів, їх значень на основі загальнонавчальної лексики. Знаходимо ряд праць щодо методики збагачення словника молодших школярів синонімічною лексикою (К.Пономарьова), дієслівними формами (І.Чепелюк), засобами російських казок (Л.Бірюк), в ході вивчення прикметників (А.Каніщенко, Н.Будна), однак не повною мірою розкрито проблему словникової роботи із етнокультурознавчими групами слів у початковій школі. Зацікавленість учених проблемою використання засобів народознавства для мовленнєвого розвитку дітей підтверджують праці Н. Луцан (збагачення словника дітей засобами народних ігор), Ю. Руденко (збагачення словника дошкільників експресивною лексикою засобами народної казки), Т. Михасюк (мовленнєвий розвиток у процесі позакласної народознавчої роботи), О. Трифонової (роль українського фольклору у формуванні національно-мовленнєвої особистості дитини), Л. Сологуб, Н. Тарасова, котрі приділили увагу питанню системі завдань і вправ. Автором укладений словник-мінімум зазначеної лексики, до якої включено й етнокультурознавчі символи. Така система роботи, на думку науковця, забезпечує повноцінне сприймання і засвоєння пропонованої групи слів.

Методика збагачення словника дітей засобами народних ігор запропонована в монографії науковця Н. Луцан. В дослідженні автор пропонує тематичний принцип введення лексики та поділ її на дві групи для включення до активного та пасивного словника дитини шляхом застосування специфічних способів опрацювання груп слів. Так, загальнонавчальні слова, професіоналізми та специфічна побутова лексика вводилась до активного словника дошкільника, а діалектизми, історизми за вказаним поділом входили до пасивного словника [5; с.139-141]. Вказана методика ефективна для вивчення й лексики народних ремесел, адже серед них знайдемо вказані категорії слів: професіоналізми – *сокира, ліжник, писачок*, діалектизми – *клевець, пацьорки* тощо. Збереження цих категорій слів, що відображають сутність народних промыселів варто провадити безпосередньо серед школярів нашого краю, котрі ознайомлені із різноманітністю художніх ремесел, однак не завжди можуть оцінити необхідність збагачення словникового запасу цією лексикою. Г. Кузнецовою та О. Кірдей зроблена спроба впровадження їх експериментальної методики вивчення назв одягу у класах гуманітарного спрямування на основі створеного спецкурсу. Автори вказують, що вивчення слів-побутивізмів із символічним компонентом має становити цілісну систему, що відображає наскрізність і наступність: розпочинати знайомити учнів із значенням і символічною специфікою означеної лексики з початкової ланки й продовжувати упродовж усього навчання в школі [4].

Словникова робота є раціональним доповненням до безпосередньо творчої діяльності молодшого школяра на уроках образотворчого мистецтва та ознайомлення з традиційним українським одягом в рамках

інших навчальних дисциплін. Педагогу варто врахувати психолого-вікові особливості школяра при ознайомленні із зазначеним матеріалом. Так, доцільно спершу озвучити назви більш відомих назагал деталей національного одягу, дати словесне та візуальне пояснення.

До найбільш відомих та поширених елементів місцевого одягу можна віднести *крайку, передник, кептар, личаки* тощо. Т. Громко було створено розробку завдань і вправ щодо вивчення діалектної лексики в школі. Окремі із них можна використати для вивчення слів народних промислів [2]. Адаптуючи їх до визначеної теми, вправи можуть бути такими: скласти словничок назв поліського одягу, вказавши в ньому назву взуття, чоловічого головного убору, колушка без рукавів; писанкарства, назвавши основні елементи традиційної дряпанки тощо; у поданих групах слів знайдіть слово на позначення одягу в поліщуків (*пояс, крайка, пас, черес, ремінь*); пояснити значення певних слів (доцільно застосовувати при ознайомленні із художнім текстом); прослухати аудіозапис та назвати слова на означення елементів національного одягу, орнаментів вишивки, традиційних виробів із металу тощо. Освітній процес українських початкових шкіл також спрямований забезпечити збереження знань та культурних надбань етнічних регіонів, що зафіксовано в Держстандарті початкової освіти. Найяскравіше вираження цього знаходимо в освітніх галузях “Природознавство”, “Технології”, “Мистецтво”, однак проблема загальнокультурних національних цінностей піднімається в програмах усіх галузей знань [3].

Освітня галузь “Мистецтво” початкової школи за своєю тематикою підтверджує необхідність вивчення народних надбань. Хотілося б зупинитись на дисципліні “Образотворче мистецтво”, де приділяється достатня увага українським промислам. Доказом цього є запропоновані теми для вивчення в початковій школі. Так, інтегрована програма “Мистецтво” для початкової школи в підрозділі “Образотворче мистецтво” подає такі теми, пов’язані із народними промислами, які дають можливість педагогу ознайомлювати дітей із ними: в першому класі відбувається вивчення декоративного мистецтва, ознайомлення із народними іграшками, в другому – це витинанки, писанки, оздоблення національного костюму, вишивка, в третьому – писанкарство, декорування театральних костюмів, четвертий клас дає учням можливість дізнатись про створення композиції для оздоблення килима, посуду, петриківський розпис. Як бачимо, при введенні учнів у світ мистецтва значна частина тем присвячена декоративно-прикладному мистецтву, що має свої регіональні особливості. Саме тому педагогам варто організувати навчання дисципліни, зорієнтувавши учнів початкової ланки освіти на традиційні атрибути мистецтва, притаманні місцевому регіону.

Програма “Образотворче мистецтво” пропонує також теми, пов’язані із ремеслом: в першому класі учні дізнаються про витинанку, в другому – народна іграшка, писанкарство, третій клас ознайомлюється з гончарством, а також працює із нитками та тканиною, дізнається про театральні костюми, четвертий – глиняна іграшка, петриківський розпис, витинанка, поняття про ковальське мистецтво [6]. Так, учні мають змогу ознайомитись із такими поліськими промислами як вишивка, елементи ткацтва та виготовлення одягу й аксесуарів, гончарство, писанкарство, ковальство тощо. Ознайомлення із традиційними промислами відбувається не тільки на уроках образотворчого мистецтва, а також при вивченні курсу “Я і Україна”, трудового навчання і художньої праці – для цього програмою передбачені окремі теми.

Із лексикою народних промислів учні знайомляться на уроках освітньої галузі “Українська мова і література”, вивчаючи художні твори письменників рідного краю. Так, програма «Українська мова» в соціокультурній змістовій лінії вказує на необхідність використання народознавчого матеріалу з метою загальнокультурного розвитку школяра. Належне місце відводиться лінгвокраєзнавчому матеріалу на уроках. Програма пропонує використовувати твори мистецтва для побудови усних текстів-описів та власних висловлювань молодших школярів.

Словникова робота відбувається протягом року, що вказує на можливість її організації із використанням потенціалу народознавчих матеріалів, зокрема лексики народних промислів. Програма «Природознавство» однією із змістових ліній виділяє «Рідний край», що відкриває можливості для використання народознавчих матеріалів, збагачення словника школярів на їх основі. Найбільш оптимальними для введення матеріалів про народні промисли та збагачення лексики школярів словами ремесел у рамках змістової лінії «Рідний край» є тема про працю людей у місті чи селі, господарська діяльність людей. Навчальний предмет «Я у світі», що реалізує освітню галузь «Суспільствознавство» вивчається упродовж 3 і 4 року початкової школи і за своєю структурою покликаний сприяти поетапному усвідомленню учнями компонентів «Я – сім’я – школа – рідний край – Україна – світ».

Одним із завдань програми є виховання ціннісного ставлення до національно-культурних традицій українського народу. Використання інформації про мистецькі традиції рідного краю сприятиме реалізації цього завдання. Програма «Трудове навчання» для початкової школи пронизана тематикою народних промислів і побудована згідно ряду принципів, серед яких і диференціація видів практичної діяльності залежно від регіональних традицій і звичаїв.

Теми уроків із розділу «Декоративно-ужиткове мистецтво» автори пропонують добирати педагогу також самостійно в зв’язку із регіональною специфікою. Учні мають змогу ознайомитись із такими темами, в рамках яких педагог може розкрити народознавчий аспект, зокрема народні ремесла: в першому класі – одяг та взуття (ткацтво), вироби із пластиліну (кераміка); у другому – орнамент, витинанка, також передбачені екскурсії для ознайомлення із традиційними народними ремеслами в Україні, відвідування майстерні народних ремесел із подальшим обговоренням побаченого; у третьому – робота з пластиліном, текстильними волокнами,

бісероплетіння, декорування виробів, зокрема писанок; у четвертому – сюжетні витинанки, бісероплетіння, вишивання. Таким чином, збагачення словника молодших школярів лексикою народних промислів під час роботи на уроках читання – необхідний елемент уроку, що сприятиме не тільки розвитку лексичного запасу учня, але й допомагатиме будувати зв'язні висловлювання із використанням лексики відповідного виду ремесла, описувати зразки художніх промислів та власні роботи.

Висновки. Отож, збагачення словника молодших школярів етнокультурознавчою лексикою є кроком до збереження національних традицій, збагачення мовлення молодшого школяра під час творчої діяльності, активізації знань про свій рідний край. Ознайомлювати молодших школярів із такою групою лексики доцільно і в місцевих школах у рамках випереджувального навчання та для розширення кругозору дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гримашевич Г. Середньополісько-гуцульські лексико-семантичні паралелі (на матеріалі назв одягу та взуття) / Галина Гримашевич // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія (Мовознавство). – Випуск XIX-XX. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2008. – С. 30-32.
2. Громко Т. Методика вивчення діалектної лексики в школі / Тетяна Громко // Наукові записки. – Випуск 80 – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. – С.271-280.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. Закони України. Інформаційно-правовий портал. - [Електронний ресурс]- Режим доступу до документу: <http://uazakon.com/big/text1266/pg1.htm>
4. Кузнецова Г.П. Методика роботи над вивченням лексем-побутивізмів із символічним компонентом у школах нового типу (на прикладі спецкурсу з української мови/ Г. П. Кузнецова, О. Б. Кірдей// Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 13 – Глухів: ГДПУ, 2009. – С.115-122.
5. Луцан Н. Розвиток мовлення дітей засобами народних ігор. Монографія / Н. Луцан – Одеса: СВД М.П. Черкасов, 2007. – 255 с.
6. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392 с.

В статті розглядаються дослідження словаря молодших школярів, розкрито зміст навчальних програм початкової школи по збагаченню словаря етнокультурознавчої лексики.

Ключеві слова: збагачення словаря, етнокультурознавча лексика, народні ремесла.

The article examines the research of the vocabulary of junior schoolchildren, reveals the content of the primary school curriculum for enriching the vocabulary with ethno-cultural vocabulary.

Key words: enrichment of vocabulary, ethnocultural literary vocabulary, folk crafts.

УДК. 37.091.32:811.111 – 028.

Л.М. ЯСНОГУРСЬКА, І.О. ПАСЄКА

НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті висвітлено питання, що стосується проблеми використання та впровадження нестандартних уроків на уроках англійської мови у початкових класах, наведені приклади з даного питання.

Ключові слова: урок, нестандартні уроки, інноваційне навчання.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток науки, зростання обсягів нової інформації потребують від школи підготовки активних, самостійних людей з розвиненими творчими здібностями. Протягом тривалого часу в нашій країні була поширена класно-урочна система навчання, яка дозволяла вчителю одночасно навчати багатьох учнів. Головним компонентом цієї системи є урок. Це частина навчального процесу, яка є викінченою в смислово, часовому й організаційному плані. Від ефективності уроків залежить ефективність навчального процесу.

Відомо, що краще засвоюється той матеріал, до якого в учнів є інтерес. Класична структура уроку з традиційними складовими не завжди ефективна. Тому сучасному педагогові, окрім ґрунтовної фахової підготовки, методичної майстерності, необхідний постійний вогник науково-творчого пошуку. Це пошук нестандартних форм, спрямованих на зацікавлену співпрацю вчителя та учнів. Такою є позиція більшості вчителів, які переконані, що кожен урок для педагога має бути пошуком, освоєнням нового.

Аналіз досліджень і публікацій. В даний час проблема викладання іноземної мови в школі є актуальною. Перед вчителями стоїть завдання сформулювати саме позитивну мотивацію, пов'язати її з пізнавальними інтересами учнів, потребою в оволодінні новими знаннями, вміннями, навичками.

Впровадження нетрадиційних форм на уроках англійської мови має велике значення на сучасному етапі освіти та навчання дітей англійської мови. Саме нестандартні уроки є важливим чинником пришвидшеного вивчення англійської мови, кращого сприйняття іншомовного матеріалу та створює передумови для успішного оволодіння учнями іноземної мови. Саме тому обрана тема є досить актуальною на

ЗМІСТ

<i>КІРІЛКОВА Н.В., ДЯЧОК К.І.</i>	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
<i>МАНДРИК Н. В., НОВАЧОК М.В.</i>	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЙКОНІМІКОНУ БЕРЕЗНІВЩИНИ	4
<i>ШКАРБАН Т. М., ДЕМЧУК Ю.В.</i>	КОЛЬОРОНАЗВИ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ У ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	6
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М.</i>	МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ЗРАДА У ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНОМУ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)	8
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., ШЕРЕМЕТ М. В.</i>	НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА	12
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ДІДУШОК В.О.</i>	ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	15
<i>ДЕНИСЮК Л.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ	17
<i>ДУБРОВА А.С.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	20
<i>КОВАЛЮК В.В., ШЕВЧУК Ю.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	21
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФРН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	25
<i>ПАВЕЛКІВ К.М.</i>	ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ	27
<i>ТРОФІМЧУК В.М., КОЗИК О.Я.</i>	ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ	30
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	33
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ПОЦКО Е.Є.</i>	РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	39
<i>ТРОФІМЧУК В.М., МАРИНІНА І.В.</i>	ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-МІЖНАРОДНИКА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	42
<i>ВАСИЛЬКЕВИЧ С.С.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	46
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., МИСЬ К. Ю.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>МОРОЗ Л. В., ДОРОШЕНКО С. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
<i>РОМАНЮК С. К., КОРИНЕЦЬ О. О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РИМОВАНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., МАЗУРИК В. В.</i>	ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	56
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ЮРКОВСЬКА І.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-	

	ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
<i>РОМАНЮК С. К., ВЛАСЮК М. В.</i>	ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	62
<i>ДЕНИСЮК Л. В., БАХОВСЬКА М. В.</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	65
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МУЗИЧУК О. В.</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	67
<i>КРАЛЯ І. В., МАР'ЮСИК І. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПЕТРИК М. А.</i>	ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	74
<i>РОМАНЮК С. К., ЦІСАРУК О. Е.</i>	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	77
<i>МОРОЗ Л. В., КИРИЛЮК Н. О.</i>	ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., СТАДНІК Л. В.</i>	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	82
<i>БОЙКО Н. Г.</i>	ЕЛЕКТРОННЕ ЛИСТУВАННЯ ТА ЧАТ-УРОКИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ В УЧНІВ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	85
<i>ДУБРОВА А. С., ГІС Н. С., ЛЕВИЦЬКА М. Є.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	89
<i>ГАМЗА А. В., ЗАДЕРЕЙЧУК Ю. О.</i>	ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА	93
<i>ПАВЕЛКІВ К. М., ШУЛЬГУН М. В.</i>	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ	96
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ВАВУЛІЧ В. А.</i>	БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЧИТЕЛЯМИ- ПРАКТИКАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98
<i>РОМАНЮК С. К., ДЕМ'ЯНЮК І. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	104
<i>ДУБРОВА А. С., КУШНЕРЧУК І. О.</i>	СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	107
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МАРКОВЕЦЬ О. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	109
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., АВРАМИШИН К. В.</i>	МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
	ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	111
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПАСЄКА І. О.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., ФЕДОРЕНКО В. В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	117
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ГОДИНА А. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	119
<i>РОМАНЮК С. К., СТРИЛЕЦЬКА К. А.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	127
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., МИСЬ К. Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ	130
<i>МОРОЗ Л. В., МОРОЗ Н. М.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОВНОЇ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ	

<i>СІРАНЧУК Н.М., СКОПА Н.М</i>	СВІДОМОСТІ НАЦІЇ ЗНАННЯ ПРО РОСЛИНИ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ КУРСУ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»	132 135
<i>ІВАШКЕВИЧ Е.Е.</i>	PERSONAL RELIABILITY OF THE NARRATOR: TRADITIONAL AND NONTRADITIONAL NARRATIVE DISCOURSE	137
<i>МИХАЛЬЧУК Н.О., АНТЮХОВА Н.І.</i>	THE IDEA OF UNDERSTANDING IN THE PSYCHOLOGICAL PARADIGM OF PROVERBS AND SAYINGS	141
<i>Відомості про авторів</i>		146
<i>Зміст</i>		148

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.10.2017 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 109с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2